

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Vseučilišče v Ljubljani.

Dunaj, 25. junija.

Ker telefonske poročile o vladni iz-
javi glede vseučilišča v Ljubljani ni do-
slovno in more vzbujati celotne pomisleke in
nevoljo slovenske javnosti, zato podam de-
slovni prevod in kratko zgodovino vladne
izjave.

„Slovanska zveza“ je že pred meseci
po svojem načelniku g. dr. Susteršiču izra-
zila g. min. predsedniku baronu Gautschu
svoje zahteve. Prva slovenska za-
hteva je bila ustanovitev slo-
venskega vseučilišča v Ljub-
ljani. Baron Gautsch — to smemo danes
pač povedati — je že meseca aprila za-
govoril dr. Susteršiču, da bo v pro-
računskem odseku pri razpravi o viso-
kih šolah podal glede univerze
v Ljubljani izjavo, s katero bodo Slovenci
mogli biti zadovoljni.

Kar pa g. baron Gautsch obljubi, to
tudi stori, ako nenadne ovire niso nepre-
magljive. Ako vidi, da mu je to ali ono
nemogoče, raje ne obljubi, kakor so to ste-
rili razni njegovi predniki. Za to obljubo
je g. min. predsednik dobil tudi „pre-
djem zaupanja“ poslancev, zdru-
ženih v „Slovanski zvezi“. To je bil tudi
edini in gotov odločitveni razlog, da se „Slo-
vanska zveza“ ni udeležila razprave pri
prvem branju vladne predloge glede ita-
lijanske pravoslavne fakultete. Bila bi le
gola otročja demonstracija za ulico in na-
ivne ljudi, ter neutemeljena in neopravičena
nezaupnica min. predsedniku, ko bi od njega
preje zahtevali obljubljeni izjavo, nego je
bilo po dogovoru umestno in potrebno. G.
dvorni svetnik dr. Ploj je sedaj v imenu
„Slov. zveze“ izjavil, da Jugoslovani ne
ugovarjajo italijanski fakulteti na izključno
italijanskem ozemlju — in to je le na juž-
nem Tirolskem — a odločno zahteval iste
za Slovence v Ljubljani. Govor g. Plantana
je bil torej le indirektni mahljaj po „Slov.
zvezi“, ki je le škodil vseslovenski za-
htevi, ker je na sramotišče postavil razdvo-
jenost vsled nemško-slovenske zveze in
tako otežkočil nadaljnja pogajanja z vlado.
G. Plantan je tudi javno izjavil, da Slovenci
ne pričakujejo takojšnje izvršitve,
ampak se zadovoljijo le z „zakonito določbo“.
Na to izjavo se more vlada v bodočnosti
vedno sklicevati.

Slovenski poslanci v „Slov. zvezi“ so
torej nestrpnost pričakovali razprave v pro-
računskem odseku. Medtem pa so češki po-
slanci nujno zahtevali, da se snide češki de-
želni zbor, kjer naj se odloči tudi usoda se-
danje poslanske zbornice. Vlada je v dogo-
voru z nemškimi poslanci s češkega ugo-
dila češki zahtevi in sklicala češki deželni
zbor. Vsled tega so bile pretrgane razprave
proračunskega odseka na Dunaju. Vlada je
uvidela, da do konca junija ni mogoče re-
šiti rednega proračuna, in zahtevala je od
parlamenta provizorij, dalje trgovinsko pe-
godbo z Nemčijo in rešitev vladne predloge
glede italijanske fakultete. V tem važnem
trenutku je g. dr. Susteršič v imenu „Slo-
vanske zveze“ pri posvetovanju klubskih
načelnikov naznanil „veto“ proti italijanski
fakulteti, ako vlada obenem ne upošteva
slovenske zahteve. Minuli teden je dr. Su-
steršič v imenu slovensko-hrvaških tovari-
šev to zahtevo ponovil primernim načinom,

in vlada je dano obljubo izpolnila preje,
nego se je rešila razprava o visokih šolah
v odseku.

Minelo soboto je bil v proračunskem
odseku v razpravi začasni državni proračun.
V dogovoru s tovariši je g. Robič v odseku
izrazil začudenje, da g. min. predsednik v
svojem govoru minolo sredo, govoreč o
nemški in češki univerzi na Moravskem, ni
omenil tudi slovenske univerze. Takoj se je
odzval g. naučni minister dr. vitez Har-
tel, ki je govoril najprvo obče o potreb-
nih kreditih za spopolnitev obstoječih uni-
verz, nato pa dostavil: „Ko bi imeli le nem-
ške srednje šole, imeli bi tudi le nemške
univerze. Toda posledica mnogih nemških
srednjih šol je, da je vsako leto na tisoče
nenemških abiturientov, ki hočejo dobiti
službe in zato žele, da se na visoki šoli
izobrazijo v onem jeziku, v katerem so se
učili na srednjih šolah. To torej samo po
sebi rodi zahtevo, da se ustanove narodne
visoke šole. Narodna nestrpnost,
pa je psihološki moment, ki bistveno
podpira te zahteve. Med mnogimi nem-
škimi dijaki so odlični talenti, ki pohvalno
delujejo na znanstvenem polju in naravno
tudi goje željo, da uporabijo svoje znanje na
univerzi. Tako si moramo razlagati te vedno
glasnejše težnje.“

S tem v zvezi je tudi vprašanje posl.
Robiča. V tem oziru moremo le ponav-
ljati, kar je vlada pri neki
priliki že preje izrekla, da
prizna dotične želje Sloven-
cev kot opravilene. Seveda je mo-
rala vlada naglašati, da se ne glede na
druge pogoje ne more tako lahko in hitro
dobiti potrebno število kandidatov, ki so
povsem usposobljeni za vseučiliške profe-
sorje. Zato je vlada z uspehom podpirala
znanstveno izobrazbo mladih mož, ki se pri-
pravljajo za akademične profesorje, s pod-
porami, oziroma ustanovami za potovanje in
izobrazbo. Za pravno fakulteto v
Ljubljani pa bi se moglo do-
biti potrebno število profe-
sorjev temlaglje, ker Sloven-
ci sami žele za nekateredisci-
pline nemška predavanja
in je torej mogoča oblika, ki
bi ustrezala tudi v kranjskem
deželnem zboru izraženim nem-
ški želji. Vlada se je odločila,
da za eventuelno pravno fa-
kulteto v Ljubljani prične
potrebne poizvedbe in obrav-
nave, terupa, da bode mogla v
doglednem času predložiti
konkretno predloge.“

Ta izjava sicer ni povsem povoljna, a
je za nas Slovence velikega pomena. Vlada
je prvič javno in zvesno priznala, da je
slovenska zahteva glede uni-
verze opravljena. Na to izjavo se
bodo mogli slovenski poslanci vedno skli-
cevat, dokler ne dobimo v Ljubljani vsaj
pravoslavne fakultete. Nepovoljna pa je iz-
java, ker se veže na „želje Nemcev, izra-
žene l. 1898. v dež. zboru kranjskem.“ In
te želje je izrazil baron Schwegel v
dež. zboru dne 11. febr. 1898 z resolucijo,
ki se glasi:

„Vlada se pozivlja, naj razmislija o usta-
novitvi univerze v Ljubljani, na kateri se
bodo poleg nemških predavanj vršila preda-
vanja tudi v drugih dež. jezikih južnih kro-
novin.“

Posledica je bila, da je dež. zbor dne
28. febr. 1898 odobril resolucijo upravnega
odseka, ki se glasi:

„Vlada se pozivlja, da čim prej pri drž.
zboru izposluje ustanovitev vseučilišča v
Ljubljani z bogoslovno, pravoslovno in modro-
slovno fakulteto, koja bi ustrezala zahtevam
slovenskega naroda, ki bi ustrezaje zahte-
vam celokupne države združevala pod svo-
jim okrilom mladino vseh narodov avstrijskega
juga.“

V tej resoluciji že najdete kopito nem-
ško-slovenske zveze. Navzlic
temu so slovenski poslanci v dež. zboru so-
glasno odobrili to resolucijo v nadi, da se
„vremena izjasne“ in pretrgajo jermena
nemško-slovenske zveze. V to svrhu so se
ravno tačas med slovenskimi strankami vr-
šila pogajanja, končala sicer s šampanjcem,
a tudi z groznim moralnim „mačkom“, ki
še danes kot mora tlači celokupni slovenski
narod.

Toliko v pojasnilo slovenski javnosti
in bodrilo onim, ki strankarske svoje ko-
risti podreajo vseslovenski stvari, da
kujejo železo, dokler je razbeljeno, ter ob
vsaki ugodni priliki opozarjajo vlado na
njeno slovesno obljubo, dokler ne dobimo
slovenske univerze v Ljubljani.

Državni zbor.

Dunaj, 26. junija.

Državni zakonik.

Poslanec Robič in tovariši se dne
15. febr. t. l. vprašali ministra za notranje
posle in se pritožili, zakaj dobiva čisto slo-
venska občina Sv. Križ pri Mariboru od c.
kr. dvorne in državne tiskarne nemške
izdaje državnega zakonika. V zadnji seji je
odgovoril minister grof Bylandt:

Po paragrafu 9. zakona z dne 10. ju-
nija 1869 mora vsaka občina naročiti izvod
drž. zakonika v deželi običajnem jeziku. Da
pa se to delo olajša, je ministrstvo dne 13.
jan. 1870 določilo, naj državna tiskarna po-
šilja potrebno število drž. zakonika za ob-
čine naravnost dotičnim okr. glavarstvom,
katera sprejemajo tudi plačilo. Občina Sv.
Križ pri Mariboru pa je doslej vedno dobi-
vala nemško izdajo zakonika, ker ni nikdar
doslej zahtevala slovenske izdaje. Ko bi bila
ta zahtevala, bi se ji bilo tudi ustreglo. L.
1903. in 1904. pa občina Sv. Križ sploh ni
naročila zakonika, tudi ne slovenskega. Od
svečana t. l. se pošilja občini slovenska iz-
daja, katere pa ni naročila občina, ampak
neki zasebnik, ki je tudi plačal naročnino.
Državna tiskarna in drž. oblasti se torej po-
stopale pravilno. Ces. namestnik v Gradcu
pa je tem povodom naročil okr. glavarstvu
v Mariboru, naj zahteva od občine Sv. Križ
izjavo, ali hoče od l. 1906 dalje dobivati
slovensko ali, kakor doslej, nemško izdajo
drž. zakonika.

Volitve v Soštanju.

Dne 27. marca t. l. so se poslanec dr.
Pommer in tovariši pritožili v interpela-
ciji, da je reklamacijska komisija rešila tudi
take reklamacije, ki so zadnji dan došle šele
po 6. uri zvečer. Minister grof Bylandt je
odgovoril, v zadnji seji: Ne glede na vpra-
šanje, ali je v mali občini, kakor je trg So-
štanj, res že ob 6. potekla uradna ura, mo-
ram pripomniti, da so dotične reklamacije
došle kot priporočene poštne pošiljave. —
Ako tudi so došle zadnji dan šele po 6. uri
zvečer v občinsko pisarno, vendar to ni
proti zakonu.

Dne 11. aprila pa so se posl. Žičkar
in tovariši pritožili, da okrajno glavarstvo v
Slov. Gradcu ni pravilno postopalo, ko je
odobrilo imenik volivcev, in sicer zato ne,
ker je nekaterim bil vračunjen osebni do-
hodninski davek, drugim pa ne. — Minister
grof Bylandt je odgovoril v zadnji seji: Is-

tina je, da je bil nekaterim volivcem vraču-
njen osebni doh. davek, drugim pa ne. Toda
okr. glavarstva ne zadene krivda, ker more
razsojati le v onih slučajih, ki se mu na-
znajo v pritožbah. Dne 18. febr. je rekla-
macijska komisija dobila zahtevo, naj se ne-
katerim volivcem vpišejo nižji davki. Drugi
dan je komisija zavrnila to pritožbo. Prito-
žili so se nato na okr. glavarstvo. Preden
je to razsodilo, je komisija dne 24. feb. ugo-
dila pritožbi z druge strani ter raznim vo-
livcem, tudi takim, katerih pritožbo je zav-
nila 19. feb. znižala davčne zneske, češ, da
se osebna dohodarina ne sme prišteti, ker je
prosta naklad. Ker pa deloča § 12 štaj. obč.
vol. reda, da se v imenik zapišejo imena
volivcev in vsota v občini predpisanih di-
rektnih davkov, ne glede na to, ali se od
dotičnih davkov plačujejo tudi občinske pri-
klade, je jasno, da reklamacije dne 24. feb.
niso bile rešene v smislu zakona. Okr. gla-
varstvo pa je odobrilo le reklamacijski od-
lok z dne 19. feb. in odločilo, da se ne zni-
žajo davčni zneski.

Svinjska kuga.

Vse dosedanje izkušnje so pokazale, da
obstoječe naredbe proti svinjski kugi ni-
majo pravega uspeha, dasi je država izdala
v ta namen že okoli 4 milijone kron. Na-
čelo je prave, a izvršuje se pretesno-
srčno, brez primerne ozira na potrebe in
občutljivost prebivalstva. Država izplača
odškodnino le za zdrave in sumljive pobite
prašiče. Odškodovati bi morala tudi oku-
žene, četudi ne v polni meri. Ker namreč
država ne plača tudi bolnih svinj, zato mar-
sikateri posestnik zamolči bolezen, da
nima še sitnosti. To je vzrok, da zadnja
ces. naredba z dne 15. sept. 1901 nima po-
polnega uspeha in da se svinjska kuga še
vedno oglašja v raznih deželah.

Nadaljni vzrok je tudi ta, da avstrijska
vlada pač zapre okužene občine in kraje,
dočim smejo ogrski prašiči čez mejo
tudi v take kraje, kjer je kuga. Ogrji imajo
torej pri nas več prostosti, nego domačini.
Ljudstvo se tudi zato manj zmeni za na-
redbe proti svinjski kugi, ker ima navadno
mnogo potov in sitnosti, preden dobi kaj
odškodnine za pobite zdrave ali le sumljive
prašiče.

Treba bi torej bilo, da se strogo pazi
na prašiče, ki prihajajo čez mejo ter zana-
šajo kugo, in da se tudi pri nas primerno
izvršujejo potrebne odredbe. V ta namen pa
je treba več zdravnikov in izvežbanih po-
močnikov.

Vlada je že pred meseci predložila zbor-
nici načrt novega zakona proti svinjski
kugi. Odsek je danes predložil svoje poro-
čilo, s katerim utemeljuje nekatere pre-
membe.

Tako n. pr. vlada v § 3. nasvetuje, naj
politična oblast le v izjemnih slučajih
(fakultativno) ukaže pobiti v okuženih kra-
jih s umljive in bolne prašiče. Odsek pa
predlaga, da mora pobiti take prašiče, ka-
kor je bilo doslej običajno. Seveda naj
oblasti posestnikom ne nalagajo preveč
žrtev in stroškov. Ako posestnik prosi, da
se mu ne pobijejo sumljivi živali, in zago-
tovi da jih varno loči in zapre, more ko-
misija odločevati. Odsek tudi zahteva, da se
odškodnina posestnikom čim
preje izplača ter okuženi svinjaki le
toliko časa zapró, kolikor je nujno po-
trebno.

Odsek je torej upošteval opravilene
želje kmečkega prebivalstva, ki je v zadnjih
desetih letih vsled kuge imelo ogromno
škodo. Te želje so izražene že v načrtu za-
kona, kakor tudi v štirih resolucijah.

Začasni proračun.

Zadnjo soboto je proračunski odsek po
kratki razpravi odobril začasni proračun, to
je, vladi devolil, da sme do konca leta po-
birati sedanje davke in davščine. Dr. Kra-
mar je v svojem govoru pač priznal vladi
dobro voljo, a izrazil pomisleke, ali bode
vlada tudi mogla tako izvršiti svoje obljube,
kakor opravileno zahtevajo češki poslanci
glede druge univerze in notranjega češkega

jezika v čeških okrajih. Dr. Kramarju sta odgovarjala d'Elvert in dr. Schalk, češ, da so češke zahteve pretirane.

Poslanec Robič je, kakor že znano, vprašal vlado, kaj hoče storiti glede slovenske univerze v Ljubljani. Odgovoril je naučni minister dr. vitez Hartel, kar je tudi že znano. Ker ta odgovor ni zadovoljil slovenskih poslancev, ima jutri „Slovanska zveza“ sejo, da se posvetuje o nadaljnjih primer- nih korakih.

Danes popoldne se je pričelo v zbor- nici drugo branje začasnega proračuna. Prvi govornik, češki socialc Klofač, govori malone že dve uri v češkem jeziku o tem in onem.

Klofač je izjavil, da čeških zahtev mi- nistrski predsednik nikdar ne bo izpolnil, ker se boji nemških teroristov. Germaniza- cija je glavni program v Avstriji. Proti Gautschu za njegovim hrbtom z dr. Körber- jem intrigirajo ministri Klein, Cal in Hartel.

W o l f kriči: „Gautsch vam je obljubil češko univerzo in notranji češki uradni je- zik — stvari, ki pomenjajo za nas bojno stanje!“

Govoril je nato finančni minister Ko- sel, ki je prosil naj zbornica sprejme proračunski provizorij.

Poljak Dzieduszycki je govoril proti nujnemu predlogu Schönererijancev, ki so v zadnji seji med „heil“ klici na cesarja Viljema predlagali ločitev Avstrije od Ogr- ske. Izjavil je, da bodo Poljaki glasovali za proračunski provizorij.

Nujni predlog Schönererijancev je zbor- nica odklonila s 85 proti 35 glasovi. Schö- nerer je kričal: „Ali so se vsi opravičili, katerih ni tu?“ Zbornica je predlog Schö- nererjev odkazala odseku za posvetovanje o razmerju do Ogrske.

Socialni demokrat Ha nich je govo- ril o načrtih za volivno reformo na Češkem in za delavsko zavarovanje.

Nato je bila debata sklenjena. Za glavna govornika je zbornica izvolila poslanca Mengerja in poslanca Herolda.

Trgovinski minister Call je pojasnil, da pošte na Nižje Avstrijskem sprejemajo češke poštne nakaznice, le vpisujejo se nemški.

Zbornica je zopet postala nesklepčna. Konec seje ob 8. uri zvečer.

Prihodnja seja jutri ob 11. uri do- poldne.

Ruski ubežniki.

Začetkom seje je poljski soc. demokrat Daszynski utemeljeval nujni predlog, naj vlada blagohotno postopa z ruskimi ubežniki, ki v Avstriji iščejo zavetja.

Ker je minister grof B y l a n d t zagoto- vil, da hoče vlada navzlic policijskim do- ločbam uvaževati izraženo željo, je zbornica odobrila nujnost in sprejela predlog.

Rusko-japonska vojska.

Linjevičeva poročila.

Peterburg, 26. junija. (Peterb. brzoj. agent.) General Linjevič poroča 24. t. m.: Pri armadah ni nobene izpremembe. 22. t. m. so Japonci poizkušali v okraju vzhodno od železnice izpodrinuti naše predstraže v Kaof-dolini, pa so bili odbiti. V okraju Hailungčen smo poslali proti Nanhuntsu en oddelek, ki je potisnil nazaj japonske pred- straže in prodiral proti jugu. Drugi oddelek, poslan proti Ufangu, se je moral umakniti, ker je zapazil znatno sovražnikovo moč. Japonci so ta oddelek zasledovali in so za- sedli Julangči. 21. t. m. so Japonci pričeli z ofenzivo pri Šnjaotseju in Fouanguju pa so bili odbiti. Na Koreji so Japonci zasedli 21. t. m. Šusteng.

Peterburg, 26. junija. (Peterb. brzoj. agent.) General Linjevič brzojavlja 25. t. m.: 22 t. m. je prišel sovražnik v okraju hailungčenskem z ofenzivo proti našim oddelkom v smeri proti Sinjaotseju. Japonski naval je bil zelo energič- en, obenem pa združen z namero, obko- liti naše desno krilo. Sovražnik je naše postojanke obstrlel s topovi. Ker je sovražnikova kolona hitro izvrševala obkoljevanje, je bilo v nevarnosti naše umikanje. Poveljnik našega oddelka je nato odposlal proti sovražniku kenjenice in je zapevedal umikanje naših čet. Sovražnik oddelka ni za- sledoval.

Linjevič bodri svojo armado.

London, 26. junija. Poročevalec „Daily Telegrapha“ poroča iz Moji, da so ruski ujetniki pripovedovali, kako je Linje- vič v začetku stavil vse svoje upanje na baltičko brodoge in v vojakom dejal, da bo sila lahko Japonce premagati. Ko so pa iz- vedeli za poraz na morju, jih je bodril s tem, da je povdarjal, kako Rusija sedaj vse pričakuje od svoje armade, ki edina zamore izvojevati domovini zmago. Linjevič je strogo prepovedal vojakom in podčastnikom vži- vati žganje.

Kaj pravijo neruski viri o po- ložaju v Mandžuriji.

T o k i o, 26. junija. Uradno se poroča, da je bil sovražnik, ki se je nahajal severo- zapadno od Manšanhuana, dne 22. t. m. po- poldne napaden in potisnjen nazaj. En so- vražni oddelek, ki je zasedel zahodne vi- šine, se je trdovratno upiral, a končno je bil v naskoku vržen nazaj. Drugi oddelek, ki se je nahajal na severu, bil je napaden od spredaj ter obenem obkoljen od vseh strani. Rusi so prišli v velik nered ter so zbežali proti severu. Dvignili so zastavo „Rdečega križa“, vendar Japonci niso usta- vili streljanja. Ruska vojska je sestajala iz 3000 mož, iz pešcev, konjenikov in topni- čarjev; 50 jih je obležalo na bojišču, a me- nijo, da jih je padlo čez 200. Japonske iz- gube se neznatne.

L o n d o n, 26. junija. V četrtke se je v Mandžuriji vršil oster boj. Japonci so na- padli rusko četo, ki je zasedla višino pri Nančandenu. Sodi se, da je to kraj, ki je na karti zaznamovan z imenom Namšan- hencu. Ta kraj leži skoro popolnoma za- hodno od Fenhue in blizu glavne ceste v Harbin. „Daily Telegraph“ poroča o tem iz T o k i a: V noči od 22. junija je vrgel en japonski oddelek nazaj sovražnika, močnega 3000 kazakov in pehote ter zasedel Nan- šanhencu. Japonci so imeli dva mrtva in 17 ranjenih; Rusi so pustili na bojišču 40 mrtvih in so zbežali; seboj so vzeli mnogo mrtvih in ranjenih. Skupne izgube se cenijo na več ko 300 mož. Na umikanju so Rusi umo- rili 7 domačinov.

L o n d o n, 26. junija. „Daily Electr“ poroča iz Tokia, da piše list „Muyano“: Aktiviteta japonske armade v Mandžuriji še traja. Linjevič je bil prisiljen, zapustiti prve svoje čete, ker je bil nanje pritisek prehud. „Kokumin“, „Nišiniši“, „Simbun“ in drugi listi potrjujejo naznanjeni usodni (?) položaj Linevičev in izjavljajo, da ga čaka velika katastrofa. Dopolniti „Daily Telegrapha“ v Genzanu poroča v Tokio, da tujim dopisni- kom ni dovoljeno, sporočati vojna poročila.

Vladivostok se pripravlja na oblego.

„Daily Telegraph“ poroča iz Moji: Ja- ponske prednje čete v severni Koreji so došle 25 milj v naprej preko Kionsjona. Po okupaciji Kionsjona se je sovražnik umaknil v Cujon. Poizvedovalni oddelki obeh armad so v vedni dotiki. Rusi so sedaj koncentri- rani v Kvajneju na severu, na levem bregu reke Tumen. Sovražnik šteje 15 000 mož pehote, konjice in topništva ter pridno dela močne utrdbe. Očividno je, da se bo tu vršil prvi veliki odpor na poti proti Vladivostoku. Blizu trdnjave same pa vlada živahna de- lavnost. Vlaki, obloženi s strelivom in ži- vežem, dohajajo vsak dan. Tudi reko Amur perabljaajo za transportno sredstvo. Vsa ži- vila v distriktu Usuri pobirajo Rusi ter pe- šiljajo v Vladivostok, tako da je med doma- čini že zavladala lakota. Iz severne Koreje pošiljajo Rusi prečiše, pšenico, ječmen v Vladivostok; vrši se vse, kar je možno, da se zviša odporna sila trdnjave. Cujon je ja- ponsko ime za Scuskon, 30 milj severno od Kionsjona, Kvajneje je pa najbrže Hoirjoog, 50 milj severno od Scuskona.

Premirja ne bo.

W a s h i n g t o n, 26. junija. Vlada je prenehala s svojimi prizadevanji, da povzroči med Rusko in Japonsko premirje. Japonska je namreč namignila, da se mora vojska nadaljevati tako dolgo, dokler pooblaščen- ci ne sklenejo, kdaj ustaviti boj.

Kam se bo Rusija obrnila po vojski?

Peterburške „Novosti“ pišejo o tem kako osnovati vseslovansko zvezo pod vod- stvom Rusije. Sedaj, ko je Rusija v Aziji poražena, se bo lahko lotila razumnejše in bolj naravne politike ter podpirala vse- slovansko zvezo. Rusija noče podjarmiti slovanskih držav, ampak jih zgolj ščititi. Slovanskim zveznim državam prištevajo „Novosti“ tudi Rumunsko in Grško.

Mirovna pogajanja.

Peterburg, 26. junija. Mirovnih pogajanj se bo udeležil baron Rosen, poprej poslanec v Tokiu in morda tudi minister pl. Witte.

Komisija za zgradbo ladij.

Peterburg, 26. junija. Car je ime- noval novo komisijo za zgradbo ladij, ki bo prevzela zgradbo vseh novih ladij. Vsa po- ročila o tozadevni ruski akciji v inozemstvu so neresnična.

Parlamentarni položaj.

V današnji zbornični seji namerava vlada predložiti začasno trgovinsko pogodbo z Bolgarijo in Svico, ki naj se podaljša do 1. marca 1906. Nemške stranke so neko- liko iznenadene, a ne mislijo resno ugovar- jati. Poslanca dr. Gross in dr. Baernreiter sta se posvetovala včeraj z Gautschem o kvoti. Vladni zakonski načrt o začasnem po- daljšanju trgovinskih pogodb s Svico in Bolgarijo bo obsegal le dve točki.

V izvrševalnem odboru nemških strank namerava poslanec Kaiser danes predlagati, naj protestirajo zastopniki nemških strank v kvotni deputaciji, da bi brez vsakega od- loka država avtomatično izplačevala kvoto za skupne državne izdatke. Kvotna deputa- cija naj bi stavila zbornici predlog, ki naj bi ga izvedla vlada. Drugi pa svetujejo vladi, naj predloži zbornici predlog, s katerim se jo pooblasti, da sme brez cesarjevega odloka izplačati kvoto. Kontrolna komisija za državne dolgove ima danes sejo, v kateri se bo sklepalo o kvoti in o skupnih finančnih vprašanjih. Včeraj dopoldne so otvorili en- keto o izseljeniškem vpra- šanju, ki ji predseduje slo- venski poslanec: dvorni svet- nik Ploj.

Parlamentarni krogi so prepričani, da avstrijski državni zbor več ne odobri na- godbe z Ogrsko za dobo 10 let. Splošno so- dijo, da izvolita obe zbornici jeseni zastop- stvo, ki se bo posvetovalo o izpremembi na- godbenege zakona. Avstrijsko vlado namer- avajo pozvati, naj stopi v ta namen v do- govor z ogrsko vlado. Ker ostane nagodba, ki sta jo sklenila Körber in Szell, v veljavi do 1. 1907, je časa dovolj, da se namerava- ni odposlanstvi sporazumeta o izpremem- bah nagodbe.

Ogrska.

Ker je izjavila ogrska vlada, da ne more predlagati, naj vladar določi kvoto, a bo kljub temu še nadalje prispevala k skupnim izdatkom, je postalo razmerje med obema državama jako zamotano. Kvote namreč tudi za Avstrijo ne bo določil vladar in bo tudi naša vlada brez ustavnega dovoljenja naka- zala prispevke za skupne izdatke. Državniki menijo, da je ta način popolnoma nezakonit in vedno bolj se čujejo tudi v Avstriji gla- sovi, naj se razdružita obe državni polovici. „Pester Lloyd“ piše, da bo podaljšalo mini- strstvo za zunanje stvari začasni pogodbi z Bolgarijo in s Svico. Na dopis ogrske vlade odgovori avstrijska najbrže koncem tega tedna. Cisar je izjavil včeraj več osebam, da ni voljan v vojaških zadevah več dovo- liti, nego je že dovolil.

Pri cesarju je bil včeraj novi ogrski honvedni minister Bihar. V sedanjih razme- rah ima ogrsko honvedno ministrstvo jako težko stališče in zato je poročal vladarju o položaju.

Bihar je obiskal po zaslišanju pri vla- darju tudi vojnega ministra Pitreicha. Listi poročajo, da namerava vladar v kratkem za- slišati grofa Andrassyja, ki mu namerava po- veriti sestavo novega ministrstva, če opusti združena opozicija zahtevo za ogrski služ- ben in poveljni jezik v armadi.

Poročajo tudi, da namerava vladar po- oblastiti za pogajanja med kono in opozi- cije pl. Szella ali pa poslanca Csirakija. — Dejstvo je, da se je posvetoval Fejervary z zborničnim podpredsednikom Rakovszkim, ki noče povedati vsebine razgovora. Izklju- čeno ni, da sta se posvetovala, kako zblížiti kono in opozicijo.

Rakovszky je vrnil Fejervaryju obisk. Opozicionalci trde, da je poizkušal ministr- ski predsednik, pregovoriti Rakovszkega, naj izstopi iz združene opozicije.

V „Gentry Kazinu“ hočejo izključiti nove ministre. Socialni demokratje so imeli v Budimpešti shod, na katerem so izrekli nezaupnico Fejervaryjevemu ministrstvu. — Podžupan peštanske stolice Frančišek pl. Beniczky je sklical v posvetovanje ogrske podžupane, da se posvetojuje, kako izvesti pasivni odpor.

Odgovor vatikanskih kro- gov na namere liberalcev.

V „Giornale d'Italia“ je Sacchi, vodi- tel ital. radikalcev, pozval svobodomiselne stranke, naj v zbornici ustanovijo proti- klerikalno zvezo, kakor hitro bodo katoličani prestopili prag zbornice. „Osser- vatore Romano“ nato odgovarja takole: „Gospod Sacchi se je v svojih računih zmoti- lo: zagotovo mu, da naše udeleževanje pri političkem življenju ne bo služilo iz- ključno le eni tendenci naše stranke, ampak bo ustvarilo v zbornici skupino resnično vernih mož, ki bodo branili de- m o k r a t s k a n a č e l a, u s t a v n o s v o b o d o, n e p a k o n s e r v a t i v - s t v a; povzročili bodo boljše delovanje vseh strank v Italiji in bolj razumno orga- nizovan parlament; protiklerikalna zveza je zato nemogoča, ker ji bodo katoličani s svojim nastopom izpdkopali vsako po- l l a g o i n u p r a v i č e n o s t .

Revolucija na Ruskem.

Nenadni vzburh že teden dni trajajoče vstaje v Lodzu je zbudil veliko pozornost. Osobito je presenetljivo, ker je vzbruhnil vstaja ob času, ko je sprejel car odposla- ništvo zemstev jako milostljivo in so izšle odredbe, ki so dale precej pravic preje hudo zatiranim Poljakom na Ruskem. Dve stvari sta mogoči: ali nikdo ne zaupa več carjevi besedi, ali pa hočejo gotovi krogi na vsak način netiti nezadovoljnost osobito med delavstvom, ki naj izvrši načrte rdeče internacionale. Izključeno pa tudi ni, da

imajo Japonci po svojih agentih vmes svoje roke.

Kdo podpihuje sedanje vstaško gibanje, pojasnjuje londonski poročevalec lista „Tri- buna“. Neki jako vplivni član ruskih niji- listov v Londonu mu je povedal, da je iz- plačala neka londonska banka po naročilu nekega bogatega juda 100 000 funtov ster- lingov za sedanje prekujsko gibanje v Ru- siji. Ker so judje jako skopi, ni izključeno, da je steril to jud po naročilu japonske vlade.

O krvavih dogodkih v Lodzu so došla še sledeča poročila: Lodzke meščanstvo je odposlalo deputacijo h generalnemu pero- čniku Sostovu, da poroča o nemirih. Posla- ništvo se je pritoževalo, da so postopali vojaki nečloveško proti ljudstvu. Kazaki so streljali na mirne šetalce, pobijali so žene in otroke po stanovanjih in so tudi plenili. Nekega kočijaža, ki je nesel 1500 rubljev na kolodvor, so ubili in ga oropali. Ubili so tudi neko judovsko rodbino, ki se je peljala na kolodvor. Generalni poročnik je obljubil strogo preiskavo. Na kolodvoru se je zbralo 12 000 oseb, ki so se hotele od- peljati. Neki mlad mož je vrgel bombo 25. t. m. zvečer v kazaški hlev. Ubiti so bili 4, težko ranjenih pa 16 kazakov. Tudi 25 konj je poginilo. Napadalec je pobegnil. Na bližnji cesti je pa ustrelil nekdo nekega vojaka. Takoj na to je streljalo 50 vojakov 6krat v salvah na hišo, iz katere je pal strel, ki je povzročil vojakovo smrt. V sled streljanja vojakov so bili ubiti štiri možki in dve ženski. Uradno poročajo, da je bilo ubitih poneči 25. t. m. 224 oseb. Vojaki so preiskali žep padlih in so si prilastili vse, kar je imelo kaj vrednosti. Vstaši so obko- lili kočijo, v kateri se je peljal kazaški po- veljnik general Marimucov na svoj dom. Po kratkem prepiru so ustrelili generala. Vstaši trde, da je povzročil umorjeni ge- neral krvave dogodke v Lodzu. V Lodzu so oropali tudi pošto podružnico. Škoda znaša več tisoč rubljev. Pri zadnjih nemirih so ubili 343 judov in 218 kristjanov, šte- vilo ranjencev pa cenijo na 700 oseb. V t o v a r n a h s e p r i č e l i d e l a v c i z o p e t d e l a t i . Na carjev ukaz je pre- glasil generalni guverner Maksimovič v Lodzu vojno stanje. Za loškega poveljnika je imenovan general Sukevorts.

„Echo de Paris“ poroča: Dne 25. t. m. je svetovalo carju več ministrov, naj da ustavo, ker je drugače nevarnost, da se razširi revolucija, a car se je protivil. Baj- e namerava vsled tega odstopiti več ministrov. Vojaštvo je zastražilo železniške proge Var- šava Berolin, Varšava - Dunaj in železniške proge ob Visli, ker groze vstaši z dinami- tnimi napadi. V Kovnem so zabranili vstaši odpluti parnikom, ki so bili pripravljeni za odhod v Jurjevo. V Jurjevem so pa zagro- zili, da zažgo mesto. Vojaštvo kroži po cestah v Jurjevem. Vojne sodišče v Dvin- skem je obsodilo na smrt Mankovskega, oprostilo Steinmanna in odgodilo obsodbo proti Perlsteinu. Navedeni so bili toženi, da so umorili pomočnika policijskega mojstra Bulygina. Bulygin, ki je bil sam ranjen pri napadu, ni mogel izjaviti, jeli so navedenci pravi napadavalci, tudi več prič je trdilo, da so videli obtožence ob času, ko se je izvršil napad, drugod. A kljub temu je bil Mankovski obsojen na smrt. Zagovorniki so pisali predsedniku sodišča, naj ne pripusti justičnega umora.

Ruski uradni brzojav poroča iz Var- šave: Izjaval se je poizkus povzročiti splošno stavko, dasi je delavstvo razbur- jeno. Vojaštvo je razdrlo na Vronijski in Krohmalnerski cesti pet barikad. V tovarnah so ustavili delavci delo kljub temu, da ve- liko delavcev ni zadovoljnih s stavko.

V bolnišnicah v Lodzu leži 60 ranjen- cev, med njimi več oseb boljših stanov. Vojaki so streljali tudi na z d r a v n i k e . Vstaši so zasedli več hiš. Vojaki, ki so vdrl v te hiše, so vse poklali. Med nemiri je bilo ubitih 11 vojakov, šte- vilo ranjencev ni znano. Ubitih je bilo tudi mnogo činovnikov in policistov. „Narodni Listy“ poročajo, da ni naredilo proglašenje obležnega stanja v Lodzu nikakega vtisa. Krvavi spopadi se ponavljajo, dasi dohajajo vedno vojaška ojačenja. „Vorwärts“ poroča iz Lodza: Na Vzhodni in Južni cesti se vrše od sobote nadalje vedno boji. Pehota, konje- nica in topništvo se obkolili obe cesti. Po- neči je tema, ker so razbite vse svetilke. Vstaši so ubili več policijskih uradnikov. „Potrebujemo nujno pomoči“ končuje po- ročilo.

Dnevne novice.

Boj za slovensko vseučil- lišče. Nemci streljajo že z velikimi te- povi. Posebno se hujuje „Grazer Tagespost“. Zaletava se posebno v oni oddelek Hartlo- vega govora, ki je povedal, da je število slovanskih srednješolcev vedno večje. „Tages- post“ z ogorčenjem vprašuje, zakaj se je Slovanom dalo toliko (!) srednjih šol, kajti če bi srednjih šol ne imeli, tudi univerz ne

bi mogli zahtevati. To je jako ljubezljivo! Graški list menda pozablja, da smo še v ustavni državi in da imajo Slovani pač isto pravico do izobrazbe kot Nemci. Če n. pr. „Grazer Tagblatt“ jeze piha, da prihaja na Kranjskem na 272 glav že en srednješolec, je to pač dokaz velike nadarjenosti našega naroda, ki kaže, da je zahteva po univerzi za tak narod res opravičena. „Tagesspost“ napoveduje najhujši boj nemških poslancev proti slovenskemu vseučilišču in pravi, da sedaj tisti nemški poslanci, ki so bili za laško vseučilišče, sedaj tudi za to ne bodo več, ker se s tem „samo bude želje Slovencev na škodo Nemcev“. Naši poslanci poznajo svoje dolžnosti. Če se Nemci pri taki kulturni potrebi našega naroda postavljajo na tako šovinistično stališče in če groze z najhujšimi sredstvi proti tej opravičeni naši zahtevi, tedaj naj se pa pripravijo na odpor, ki ga zaslužijo. In ta odpor bo škodoval Nemcem samim, ki žive od žuljev našega ljudstva!

Osebnosti. Profesor na gimnaziji v Kočevju g. Oton Hesse gre v Gradec, prof. na II. drž. gimnaziji v Ljubljani g. Ig. Pokorn v Maribor. Suplent na II. gimn. v Ljubljani g. K. Hočev var je imenovan za pravega učitelja na gimnaziji v Kočevju, suplent Adolf Raimondi degli Astolfi na Dunaju za pravega učitelja na gimnaziji v Kočevju in suplent Gušto Baroni na drž. realki v Ljubljani za prev. učitelja na tem zavodu.

Pojasnilo ljubljanskega župana. Prejeli smo: Slavno uredništvo! Glede na prvo brzojavko z Dunaja, priobčeno v sinočnji številki Vašega cenjenega lista, prosim Vas, da priobčite to le pojasnilo: V vseh predlogih, ki se bili glede slovenskega vseučilišča v Ljubljani stavljeni s slovenske strani v deželni zboru kranjskem, bilo je izrečeno, da se imajo na tem vseučilišču predavati nekatere discipline v nemškem jeziku. Isto je povedano tudi v promemoriji, katere sem popolnoma v smislu sklepov vseučiliškega odseka po naročilu občinskega sveta ljubljanskega dne 1. maja t. l. izročil minister-skemu predsedniku in naučnemu ministru. Ker sem bil vedno za skupno delovanje vseh slovenskih poslancev v tem vprašanji, ki je za mesto Ljubljano in za ves slovenski narod najvitalnejšega pomena, izročil sem prepise omenjene spomenice vsem slovenskim in hrvatskim državnim poslancom. Te prepise dopisal sem imenovanemu poslancem s pismom št. 9443 z dne 16. marca t. l. in so se torej vsi gg. poslanci v tem, o čemer Vaš poročevalec v včerajšnji brzojavki pravi, da je čul iz zanesljivega vira, mogli poučiti že pred tremi meseci iz spomenice same. Pripomniti mi je le še, da sem v ustnem pogovoru z Njegovim Ekselencem gospodom naučnim ministrom imenoval dvoje predmetov, ki bi se na slovenskem vseučilišču mogla predavati v nemškem jeziku. — Na slovenske višje dekliške šole v Ljubljani predava se troje predmetov po nemško. V Ljubljani, dne 27. janja 1905. Z odličnim spoštovanjem udani Iv. Hribar, župan.

Smrtna kosa. Umrli so: Usmiljenka Barbara Marija Pušnik, stara 29 let, kuharica Marija Srebotnik, stara 84 let, Neža Naglič, zasebnica, stara 80 let, stanujoča v Bohoričevih ulicah.

Roparski umor na Dolenskem? Novo mesto, 23. junija. Poizvedbe o smrti Juršiča, ki so ga našli mrtvega v Pangrmu v uskoških gorah, so dognale, da najbržeje ni kriv roparskega umora obdolženi Turk.

Stiri osebe obsojene v Rovinju na smrt. Pri zadnjem porotnem zasedanju so bili zaradi umora obsojeni na smrt Anton Stifanič, Martin Tidič, Tomaž Radovan in Matej Radovan in sela Katudi pri Mompaderni blizu Poreča. Najvišje sodišče na Dunaju pa je razveljavilo obsodbo in odredilo novo obravnavo.

Uradnik banke „Slavije“ agitator za nemškutarje. Poroča se nam, da je v Domžalah uradnik banke „Slavije“, Januš Alojzij z vso silo agitira za župana Jančiča. Domžalski Slovenci pozor!

Smrt na cesti. Božjast je vrgla Marijo Pahor, kmetico iz Opetjega sela na Goriškem. Obležala je mrtva na licu mesta.

Zveza hrvaških istrskih posojilnic je imela 25. t. m. v Pulju občni zbor.

Za goriškega župana je bil izvoljen deželni poslanec odvetnik dr. Frančišek Marani z vsemi proti dvema glasovoma.

Pogreb poslanca Tschareta bo jutri ob 5. uri popoldne. Tschare je umrl 56 let star vsled raka na ledvicah. Zastopal je v državnem zboru kmečke občine Celovec - Velikovec. Izvoljen je bil na mesto umrlega slovenskega poslanca Einspielerja s 141 glasovi. Njegov protikandidat, Slovenec Grafenauer je dobil 82 glasov. Razume se, da bodo koroški Slovenci zopet posegli v volivni boj. Okraj je skoro popolnoma slovenski.

Stavka pekovskih pomočnikov v Beljaku je večinoma končana, ker so pomočniki dobili minimalno plačo 22 kron na teden. Pomočniki so nekega stavkolomca strahovito pretepli.

Spiljetsko „Jedinstvo“ prične izhajati pod imenom „Naše Jedinstvo“, da bo list zamogel iti tudi na Hrvaško, kjer mu je bil odvzet poštni debit.

Sam se je prijavil dunajski policij. mornar Michelangelo Pozzi, ki je nedavno v beneškem mornariškem arzenalu izmaknil važne listine o italijanskih pomorskih utrdbah in napravah ter zbežal z njimi na Dunaj. Pozzi je brez gmočnih sredstev. Izročili so ga dež. sodišču.

Miliarija. Iz St. Jerneja poročajo: Pri nas se je javila nova bolezen miliarija. Prva žrtev je: Ivana Lakanar, omož. žena stara 37 let, iz vasi Spiljoviči.

Reforma hišnega najemninskega davka. 26. t. m. je peljal poslanec Prade delegacijo zastopnikov društev hišnih posestnikov z Dunaja in drugih kronovin k finančnemu ministru. Vnovič so mu izročili spomenico iz l. 1902, kjer zahtevajo reformo hišnega najemninskega davka. Minister je izjavil, da spada reforma tega davka k najtežjim vprašanjem. Proučuje se zadeva in olajšalo se bo, kar je mogoče, vendar izjavi odkritosrčno, da je kontingentacija hišnega najemninskega davka, kakršno želi delegacija, popolnoma neizvedljiva. Pozneje je minister dejal posl. Pradeju privatno, da bo pospešil priprave za reformo in da je pripravljen v enem ali poldrugem letu izdelati zakonski načrt, ki bo omilil sedanje ostre določbe. Prosil je Pradeja, naj to sporeči delegaciji.

Zaprta šola v Domžalah. V Domžalah so včeraj zaprli šolo do 14. prihodnjega meseca, ker imajo še pri nekaterih hišah otroci ošpice. Čudno, da tako pozno pridejo do tega, ko so že skoro vsi otroci zdravi.

Shod proti odpustu delavcev iz c. kr. mornariškega arzenala v Pulju je bil 26. t. m. Govorili so Pirc, Rudeš in Lirussi. Pirc je povdarjal, da se c. kr. mornarica na ta način ne bo iznebila soc. demokratov.

Saline v Piranu slabo kažejo. Slabo vreme, ki letos prevladuje, je škodovalo tudi piranskim salinam. Ubogi izdelovalci soli že dva meseca životarijo ob močvirnem obrežju, pa se še sedaj ne stvori niti pest soli.

Zadužil se je v zibelki sinček posestnika Janeza Košiča iz Velike Loke pri Trebnjem.

Ukradeno razstrelivo. Iz skladišča razstreliva podjetniške tvrdke Madite & Comp. pri Javorniku je bilo 20. t. m. ukradeno več razstreliva.

Nemški gasilski shod. Iz Bremena poročajo 22. t. m. Peti shod nemške gasilske zveze je obravnaval o varstvu proti ognju pri glediščih. Izdelali so reformni načrt. Ta povdarja, da mora biti oder dobro ločen od ostalega gledišča, da se ne razširi ogenj in dim, da se morajo popraviti izhodi, nastaviti stalne straže proti ognju in razsvetljava za vsako silo. Odpravijo naj se zvite stopnice in oporne ograje po sredi stopnic. Rabijo naj se zgolj elektriške svetilke. Vse dekoracije naj bodo impregnirane s snovmi, varnimi proti ognju.

Smrt pijanca. Dne 23. t. m. popival je Lojze Nagode v Kočeh po več gostilnah. Prišel je tudi v Slavino v trgovino Franjo Dekleva, kjer je zahteval osminko žganja. Ko ga je popil, sedel je na bližnji stol ter zaspal, a se ni več prebudil, zadela ga je kap.

Električni tramvaj v Gorici. Mestni inženir bo predložil magistratu, naj zveže južni kolodvor z novim kolodvorom alpske železnice z električnim tramvajem.

Shod tržaške mornariške zveze. „Associazione marittima“ je imela 25. t. m. svoj 14. shod pod predsedstvom viteza Jurja de Hütterotta. Naše trgovsko brodovje ima 247 trgovskih ladij z 270.893 tonami. Trgovsko gibanje ni prav nič živahno.

Nov sadni nabiralnik. Posebno pripravo za obiranje sadja je izumil g. Fr. Fajdiga, prireditelj radovljiške sadne

razstave. S to pripravo se bo sadje obiralo jako hitro in skoro brez vsakega truda. Aparat zabrani da pade sad med obiranjem na tla ali da se količkaj poškoduje. S to pripravo se bo sadje zamoglo obrati tudi v najvišjem drevju hitro in varno. Izumitelj je svojo iznajdbo predložil v patentiranje in je že stopil v dogovor z neko domačo tvrdko za izdelovanje teh aparatov. Cena nabiralniku bo 2 K, kar je jako malo v primeri s koristjo, ki jo bo donášal sadje-rejcem, kateri bodo zamogli veliko več sadja ko zdaj in bolje spraviti v denar. Novi obiralnik bo dobili pri izumitelju in v to zadnjih trgovinah.

Narodni Dom v Pulju. V Pulju so začeli graditi „Narodni Dom“ istrskih Hrvatov in Slovencev. Delo bo vodila uprava „Istrske Posojilnice“, ki je tudi lastnica „Doma“, graditelj pa je g. Dorigo. Zgradba se bo vzdigovala v ulici Carrara v središču mesta in bo imela troje nadstropji. V njej bo krasna in prestrana dvorana z galerijo in pozornico. „Narodni Dom“ bo ena najlepših zgradb v Pulju.

Prihod domobrancev v Pulj. V Pulj so prišli domobranci, ki so bili prej pri goriški in tržaški posadki. V Pulju bo odlej tudi poveljništvo petega domobranskega polka.

Ob Bohinjskem jezeru so z mosta izginili vsi trije slovenski napisi, nemški pa so ostali. Pozor, županstva!

Štajerske novice.

Š Volilni shod priredi „Slovensko društvo“ v Središču dne 29. t. m. dopoldne ob 1. uri v službu lepega vremena zunaj na trgu, sicer pa v županovi gostilni. Predstavil se bo in razvijal svoj program slovenski kandidat gosp. Josip Sinko, župan v Središču. Govorili bodo še o političnem položaju gg. drž. in dež. poslanec Robič, dr. Rosina in urednik A. P. Korošec. Na dejati se je obilne udeležbe.

Š Orniš je imenitno pogorel. Ves njegov napuh in slava je „fuč“. Tožbo, ki jo je naperil proti „Slovenskem Štajercu“, oziroma uredniku gospodu J. Kržmanu, je pustil zastareti. Ali se je bal, da bi se mu vse one inkriminirane stvari lahko dokazale?

Š Na smrt obsojen je bil v Gradcu Henrik Federn, ki je v Gradcu ustrelil soprogo mizarskega mojstra Ivana Höflera, katero je že dolgo časa zasledoval.

Š Slov. katol. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu bo imela svoj 111. redni občni zbor, t. j. zadnji v letnem tečaju 1905, v sredo, dne 28. t. m., v „Zeleni Štajerski“ s sledečim sporedom: 1. Branje zapisnikov. 2. Poročilo odbora. 3. Volitev revizorjev. 4. Slučajnosti.

Š Spodnještajerski Nemci so so tudi radi izjave naučnega ministra Hartla razburjeni. Brzojavili so v nemške liste, da so takoj pričeli z agitacijo za „protestno gibanje“ in da bodo nemška politična društva na Spodnjem Štajerskem in na Koroškem priredila prihodnji teden protestna zborovanja. Od nemških poslancev zahtevajo, da odločno nastopijo proti vladi.

Ljubljanske novice.

Ij Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v petek dne 30. junija t. l. ob pol 10. uri dopoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo.

Ij Odličen slovanski gost v Ljubljani. V Ljubljani se mudi vseučiliški docent iz Varšave g. P. A. Zabolotskij, ki bo tu proučeval slovensko literaturo.

Ij Vojaška korna šola v Ljubljani? Govori se, da dobimo v Ljubljano vojaško korno šolo.

Ij Umrli je danes 4letni sinček učitelja g. Pianeckega, Ivo Pianekski. Naše sožalje!

Ij Brigadir Lotar pl. Hortstein iz Celovca je danes inspiciiral tukajšnje oddelke 17. polka.

Ij „Revolucija“ v tukajšni prisilni delavnici. Zjutraj dne 11. majnika t. l. je umrl tukajšnji prisiljenec Richard Bittner na unetji možganske mrene. Prisiljenci so bili mnemja; da je njih tovariš umrl vsled telesnih poškodb, katere je zadobil po tamonjnih paznikih; zato so sklenili prenehati z delom toliko časa, dokler se ne izvrši komisijski ogled. Najbolj je vrelo v delavnici na št. 3. Ko jih je prišel ravnatelj z večjim številom paznikov mirit, vprašal ga je neki prisiljenec, če sploh smejo pazniki prisiljence tepsti, so prisiljenci na odgovor ravnateljev, da je to dopustno, če se prisiljenci povelju paznikov ne pokore, jeli z upitjem in vrišem metati na ravnatelje in na navzoče paznike, kar jim je pod roko prišlo. Se-le poklicara vojaška straža je napravila mir. Najbolj na piki so prisiljenci imeli paznika Franca Putterla, zato sta mu prisiljenca Bernard Krug

in Romeo Giovanella pisala neko pismo v katerem zahtevata, da se mora iz delavnice št. 3 odstraniti, da pa o tem pismu ne sme ravnatelj ničesar povedati, drugače mu bo slabo predla, ker obstoji med prisiljenci neka tajna zveza. Tega obtoženca ne tajita, zato ju je pa tudi sodni dvor zaradi nevarnega pretenja spoznal krivim ter obsodil Kruga na 4, Giovanella na 3 mesce težke ječe. Dva prisiljenca iz delavnice št. 3, kateri so se rabuke udeležili, pa je sodni dvor oprostil.

Ij Kolo odpeljal. Včeraj ob pol jedni uri popoldne je do sedaj še neznan tat ukradel potniku Ivanu Zupanu izpred gostilne „Miramar“, Dürckopp Diana kolo, vredno 120 K.

Ij Pobeglega žrebčarja Maksa Leitingerja, ki je bil dne 20. t. m. pobegnil iz Cerkelj so prijeli.

Ij Z nožem sunil je v Bohoričevi ulici Jurij Močilnikar, delavec, v Vodmatu Ljudovika Brezarja v hrbet in ga zelo nevarno poškodoval; pa tudi proti Jožefu Levjarju in Francetu Bizjaku je mahal z nožem, a ni k sreči nikogar zadell. Sodišče ga je obsodilo na 13 mesecev težke ječe.

Ij Velika Prešernova veselica v „Zvezdi“ dne 16. julija se bo raztegnila tudi na Kongresni trg, kjer se postavijo lope za zabavišča (gledališče, razstava i. dr.). Paviljoni za pijačo in jedila se postavijo ob robu „Zvezde“, kakor pri prvi veselici. Ves drevored se električno z obločnicami in žarnicami razkošno razsvetli. Igrali bosta dve godbi, sredi drevoreda se postavi oder za združena pevstva in oder za plesišče. Dame so požrtvovalno prevzele nabavo jestvin in postrežbo ter blagajnice, gospodje pa nabavo pijač, postavljanje lop in paviljonov, dalje razsvetlavo in izvrševanje zabavnih točk. To veselico posetijo Hrvatje in Srbi, ki pa pridejo tudi k odkritju spomenika v prvi polovici meseca septembra t. l. Obkrat bodo kar najprisrčnejše sprejeti. Te dni pride poročilo glede števila hrvaških in srbskih gostov, da se jim bode mogle pravočasno poskrbeti stanovanja, ker je gotovo, da bo dne 16. julija in ob odkritju spomenika na ljubljanske skromne hotele naval velikanski.

Ij Društvena godba priredi jutri zvečer v hotelu „Mirija“ društveni koncert.

Ij Tisočaki so šli po grlu. Neki posestnik iz bleške okolice je videl lepo življenje raznih gostov na Bledu. Po takemu življenju je zahrepenel tudi ta posestnik in prodal je vse svoje posestvo, za katero je dobil lepe tisočake. Sedaj se je začelo za posestnika res lepo življenje. Sprehajal se je dobro, jedel in pil. Toda le na posledice ni mislil. — Tisočakov je bilo vedno manj in končno je splaval zadnji po grlu. Ostalo mu je le še 140 kron. S to vsoto se je pripeljal v Ljubljano, da si tudi tukaj ogleda mestno življenje, potem pa da se obesi. Jedel in pil je zopet tako dolgo, da je obležal danes ponoči na ulici, kjer ga je našel policijski stražnik. Ko ga je pripeljal na magistrat je bivši posestnik rekel: „Bil sem imovit posestnik in sedaj sem berač. Druga mi ne kaže, kakor da se obesim.“ — Poskrbelo se je, da se v Ljubljani ni mogel obesiti.

Ij Mož proti ženi. Marija Jesih, mesarjeva žena iz Medvod se je vrnila k svojemu možu ter mu obljubila, da bo odlej pošteno živela. V teku meseca maja pa je mož, kakor se glasi obtožba, vzela 420 kron. Ko je mož to zvedel, ji je pripomnil, da se bode odslej vse sproti zapisavale izdatke in dohodke, ona je nato takoj pobegnila v Pulj k svoji prijateljici. Marija Jesih je pred sodiščem odločno tajila, da bi ona vzela 420 K, vzela je pa res svojega denarja 30 K. Razprava se je preložila da se zaslišijo priče.

Razne stvari.

Najnovejše.

Francoska zbornica je odobrila XXIV. član zakonskega načrta o ločitvi cerkve od države. Ta član prepevuje politične shode v prostorih, ki so namenjeni za bogoslužje.

Za rektorja na dunajski univerzi je izvoljen dvorni svetnik prof. Evgen Philippovich.

Obsojen bivši poslanec. Bivši ogrski drž. poslanec odvetnik Valent. Eötvös je radi goljufije obsojen na tri leta ječe in na 10 let izgube državljanjskih pravic.

Položaj na Balkanu.

Avstro-ogrski poslanik je zahteval od turške vlade v dopisu, ki ga je podpisalo vseh šest poslanikov velevlasti, naj povspeši finančne izpreme v Makedoniji. Iz Carigrada poročajo, da se je splošno izboljšal položaj v skopjskem okraju, a red še ni popoln. V zadnjih 7 mesecih je bilo umorjenih in ranjenih 70 oseb.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 27. junija. „Slovanska zveza“ je imela danes sejo, v kateri se je bavila z različnimi zadevami. Dr. Susteršič je povedal, da mu je minister notranjih zadev dejal, da je njegova izjava o domžalskih dogodkih obsegala le dosedanje preiskavo politične oblasti, da se bo pa pozneje izjavil tudi o sednjiški preiskavi, ako bo kaj drugega dognala. Vladni odgovor glede slovenskega vseučilišča „Slovansko zvezo“ ni zadovoljil ter je sklenila storiti v tej zadevi potrebne korake v zvezi z laško pravno fakulteto. Nato je klub obširno obravnaval kvotno vprašanje in dogodke na Ogrskem.

Dunaj, 27. junija. V specialni debati o proračunu je Pomer Hartla ostro napadal.

Dunaj, 27. junija. V drž. zboru je danes predsednik Vetter pozival načelnike klubov, naj skrbijo, da bo zbornica bolj obiskana. Po govorih obeh glavnih govornikov je bil proračunski provizorij sprejet v drugem in tretjem branju. Domobranski minister je izjavil, da dogodki na Ogrskem ne vplivajo na naše domobranstvo in da je vse poskrbljeno, da ohrani država nezmanjšano obrambno moč. Sklenilo se je povabiti v sejo vojnega ministra.

Dunaj, 27. aprila. Poslanec Pogačnik je vložil nujni predlog radi po toči poškovanih Bohinjcev.

Belgrad, 27. junija. Srbski književnik Janko Veselinović, najboljši pisatelj srbskega ljudskega življenja je včeraj umrl v svojem domu v Glogovcu pri Sabcu. Pogreb bo jutri popoldne.

Budimpešta, 27. junija. Govori se o novih posredovanjih. Čujejo se že razna imena. Zatrjuje se, da bo novi zaupnik krone imenovan še tekom tedna.

Gorica, 27. junija. Zdravniki izjavljajo, da je položaj nadškofa Jordana jako nevaren.

Ljutomer, 27. junija. Dr. Farkaš mrtev. Pogreb bo v četrtek popoldne.

Podnart, 27. junija. Delavci zadruga v tovarni žebļev v Kropi stavkajo.

Tokio, 27. junija. Iz Pekina uradno poročajo, da Kitajska v 12 letih dobi konstitucijsko vlado. Med tem časom izpeljejo posamezne reforme.

Peterburg, 27. junija. „Novo Vreme“ naznanja, da bo odstopil vojni minister Saharov in da bo njegov naslednik general Rodiger.

Peterburg, 27. junija. V Ivanovu so kozaki pri delavskem shodu ustrelili 28 oseb, med katerimi so trije otroci.

Varšava, 27. junija. Sem je došlo odposlanstvo delavstva iz Lodza, da se s tukajšnjim delavstvom dogovori o delavski manifestaciji, ki naj bi lodzko še presegala. Oficijelno se naznanja, da je v Lodzu mir, klub temu pa morajo biti v Lodzu vsa okna, ki leže proti cesti zaprta, ker vsakega, ki se pokaže pri oknu, vojaki ustrelje. Tako so vojaki včeraj ustrelili 20 oseb.

Varšava, 27. junija. Včeraj so bili tu veliki nemiri. Zgradenih je bilo pet barikad, a branil jih ni nihče. — Iz Lodza je odšlo že 15.000 ljudi, večinoma židov. Gledališča v Lodzu so zaprta, cestna železnica ne vozi. Castniki Muronskega polka so izjavili, da na neoborožene ljudi ne bodo streljali.

Polk je bil takoj prestavljen v svojo prejšnjo garnizijo. Vojake poljske narodnosti in žide odstranjuje iz posadke v Lodzu, ker se streljali v zrak.

Lodz, 27. junija. V Lodzu je včeraj nekdo streljal na patroljo, ki je odgovorila s strelji in ustrelila 4 osebe. Ustreljena je tudi soproga nekega tovarnarja. Več blagajn je oropanih. Bolnice so prenapolnjene. Ranjenih je tudi več zdravnikov rešilne postaje. Včeraj je pričel poslovati preki sod. Pri včerajšnjih nemirih je bilo ustreljenih 12 vojakov. Nad 400 stražnikov je ranjenih.

Hiša

z gostilno in prodajalno se vsled bolezni in rodbinskih razmer prodaja pod ugodnimi pogoji. — Vsled lepe lege, dobre vode in drugih udobnosti je pripravna tudi za penzionat, ker je v neposredni bližini Ljubljane.

Naslov: „Redka priložnost 17“, poštno ležeče Ljubljana, glavna pošta. 1304 3-1

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom in znancem, da je naš ljubljani nepozabljeni sinček, oziroma bratec

Ivo Pianeki

danes dne 27. junija ob pol 2. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni, v 4. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v sredo dne 28. t. m. ob 5. uri popoldne. Dragega rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljana, dne 27. junija 1905.

Janko in Minka Pianeki, stariši; Zorka, sestra.

VINO

rdeče (cviček) po 19 do 23 kr. liter, belo (cekinaste barve) po 24 kr. postavljeno na kolodvor Videm-Krško ima naprodaj vinska zadruga v Leskovcu pri Krškem. Kdor ga vzame več kot 10 hl. ga dobi še veliko ceneje. Dobite ga lahko, kolikor ga ravno potrebujete. Vino je čisto kot solnce. V naših krajih je zdaj že malo vina, zato se bo na leto vino silno podražilo. Da dobite zares pravo pristno dobro kapljico, na to se lahko zanesete, ker ima vse v rokah gosp. kaplan Franc Vrhovec; lahko tudi kar njemu pišete. Sodov za sedaj še ne moremo veliko posojevati; radi pa vam pošljemo pokušnjo od vina, če želite. 1153 (6)

Razglas.

Županstvo v Mengšu okraj Kamnik naznanja, da je podeljen še eden **nov živinski sejm,**

kateri se bode vršil, dne 5. julija vsakega leta; če bi bil pa ta dan praznik ali nedelja — se vrši semenj **dan pozneje.** Prodajalo se bode vse tako blago, kakor po navadi že obstoječe smajne dneve.

Franc Orel

1285 3-2

župan.

Milostiva gospa!

Ali ste že poizkusili izvrstne zmesi vsak dan sveže žganih raznih kav

1194 104-5

Prve ljubljanske
velike pražarne za kavo?

Poslano.

Slavnim c. kr. mestnim in krajnim šolskim svetom, učiteljskim konferencam, velečenjenim gg. šolskim nadzornikom, šolskim vodstvom toplo priporočam predno se odločijo za vpeljavo ptujih slabijih izdelkov, da zahtevajo vzorec in cenik svojih šolskih zvezkov.

Moji šolski zvezki

so pod jamstvom boljši in cenejši nego konkurenčni izdelki ter prosim za vpeljavo svojih šolskih zvezkov **le tedaj**, ako je istinita moja trditev.

Ne apelujem za splošno vpeljavo svojih šolskih zvezkov za to, ker je moje podjetje za izdelovanje šolskih zvezkov edino na Kranjskem temveč le radi tega, **ker faktično nudim boljše ter cenejše blago** nego je konkurenčno.

Zahteva naj se torej povsod in pri vsih trgovcih moje šolske zvezke in zagotavljam najsolidnejšo postrežbo

spoštovanjem

Josip Petrič

1272 3-2

tovarna papirnih izdelkov v Ljubljani.

Išče se
išče se
za veliko, novo gostilno podjeten
gostilničar.

Več se poižve v pivovarni G. Auer v Ljubljani. 1301 3-1

Išče se
prodajalka,

katera bi bila dobro izurjena za prodajalno manufakturnega blaga, zlasti v modnem blagu, ter večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Zahteva se solidno vedenje, ker je hiša strogo krščanska. Plača po dogovoru. 1286 3-3
Kje? se izve pri upravnistvu Slovenca.

Oglas.

Iz zapuščine biskupa **dr. Josipa Juraja Strossmayer-ja** prodajalo se bo na javni prostovoljni dražbi v Djakovu

dne 26. junija 1905 ob 2. uri popoldne 118 kom. ovac,

dne 27. junija t. l. ob 8. uri zjutraj 2 žrebca, 55 kobil, 27 konj,

28 žrebet, 1 batar, 2 faltona in 4 stare biskupske kočije.

Nadalje se prodaja potom ponudbene razprave dne 3. in 4. julija t. l. v Djakovu iz vinogradov: Trnava, Maudičevac in Musič okoli 2969 hl raznega vina (belega, šilerja, črnega, italijanske, renške in slankamenske graševine, vsa raznih letnikov) in dne 5. julija t. l. okoli 405 hl razne vrste žganja, stare slivovke in konjaka.

Varščine je treba 10%. — Podrobna pojasnila daje

ravnateljstvo škofijskega oskrbnistva v Djakovu.

1262 3-3

(Železniška postaja Strizivojna - Vrhpolje.)

Ernest Hammerschmidta nasledniki
Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34-16

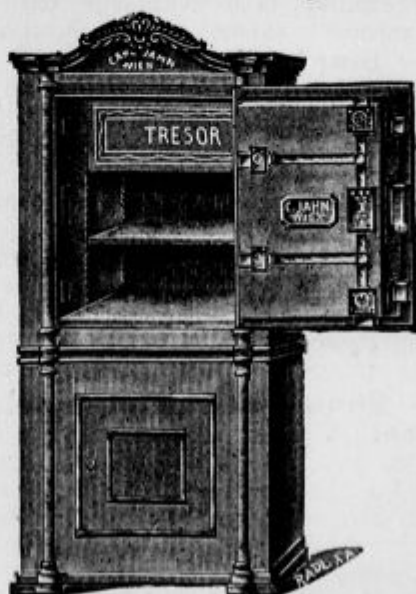
Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

V sredo 28. junija

vojaški koncert

brez vstopnine

1302 2-1

V četrtek, 29. junija

koncert društvene godbe

brez vstopnine.

Začetek ob pol 4. uri pop.

K obilni udeležbi vabi najljubšeje **I. Kenda.**

Švicarija.

